

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת שבת

פרשת יתרו דפים קטז ~ קכב

דרך ישרה תמצית הדף

לדף קטז

- א. מדוע יש סימניות בפרשת ויהי בנסוע 1. הוא ספר בפ"ע. 2. מקומה בפרשת הדגלים ונכתבה כאן כדי להפסיק בין פורענות ויסעו מהר ה' לבין המתאוננים, ופרשה זו עתידה להעקר.
- ב. בעי האם מצילין גליונים מדליקה, והשמועות 1. ס"ת שבלה ואין בו ללקט פ"ה אותיות אין מצילין, ודחי בלה שאני. 2. ס"ת שנמחק בעי פ"ה אותיות, ודחי דהאיבעיא אינה על מקום הכתב, ואירי דגייז. 3. גליונין מטמאין כמו ס"ת, ודחי דזהו אגב ס"ת. 4. גליונין וספרי מינין אין מצילין, ודחי דקאמר שספרי מינים הוו כגליונים חלקים.
- ג. ספרי מינין 1. בחול לר"י קודר האזכרות ושורף את השאר, ולר"ט שורפם ביחד עם אזכרותיהן. 2. בעי אי מצילין מן הדליקה. 3. מייתי לעג ר"ג על הפילוסופא שלקח שוחד והיטה פעמים דין ירושת הבת, ואמרו עליו בא החמור ובעט בנר.
- ד. לרב קורין בכתובים בשבת ולשמואל לא, ופלוגתייהו 1. להו"א פליגי שלא בזמן ביהמ"ד, וקשיא דבנהרדעא קראו כתובים במנחה דשבת. 2. לרב שרי שלא במקום ביהמ"ד, ולשמואל אסור רק בזמן ביהמ"ד. 3. שמואל אוסר אף שלא בזמן ביהמ"ד, כר"נ שמצריך שידונו מכך ק"ו שלא יקראו בשטרי הדיוטות.
- ה. הפשטת קרבן פסח כשערב פסח חל בשבת 1. המח', לר"י מפשיט עד החזה דנעשה צורך גבוה, ולרבנן מפשיט את כולו מפני כל פועל ה' למענהו. 2. טעמא דרבנן שלא יסריח, או שלא יהיו הקדשים מוטלים כנבילה, ואיכא בינייהו שלחן זהב או יום קר.
- ו. אמרינן במשנה מצילין תיק הספר עם הספר אף שיש בתוכן מעות, והראיה למחלוקת בהפשטה 1. מזה שמצילין כ"ש שמפשיטין, ודחי דהפשטה הויא מלאכה ולא טלטול. 2. לרב אשי נחלקו גם נמי בטלטול העור אגב בשר, ודחי שתיק הספר הוי בסיס לדבר המותר משא"כ העור הוי בסיס לדבר האסור. 3. שרי להביא מעלמא תיק שיש בתוכו מעות, ודחי הא גופה מנלן יזרוק את המעות. 4. למסקנא נחלקו רק בהפשטה ואירי דא"צ לעור, ומפשיטו בחתיכות דקות דאל"כ הויא פסיק רישא.

לדף קיז

- א. מצילין ס"ת ותפילין מן הדליקה למבוי שאינו מפולש ולבן בתירא אף למפולש, ומפרשינן במאי אירי 1. להו"א ג' מחיצות ולחי אחד זהו מפולש, וב' לחיים אינו מפולש וכר"א שמצריך שני לחיין, ודחי דאינו נחשב מפולש וכן דנציל לתוכו אוכלין נמי. 2. ב' מחיצות ולחי אחד או שנים, וכרבי יהודה דקסבר סגי בשתי מחיצות, ודחי דה"נ לרבנן נציל אוכלין נמי. 3. ג' מחיצות זהו מפולש, ואם יש לחי זהו אינו מפולש, ולכו"ע עבור ס"ת סגי בלחי אחד.

ה. הצלה בדליקה 1. סעודות לאדם ולבהמה, לת"ק שרי להציל רק לסעודות שנשארו עד לצאת השבת, ולר' יוסי תמיד שלש, אבל אסור להציל יותר דחיישינן שיבא לכבות כיון דבהול על ממונו. 2. נשברה חבית בראש גגו מניח כלי תחתיה, ואסור לקלוט ולצרף שמא ישכח ויביא כלי מרה"ר. 3. אם נזדמנו לו אורחין שרי להציל יותר ופליגי אי שרי להערים, להו"א תלוי במח' בהעלאת אותו ואת בנו מהבור בהערמה ביו"ט, ודחי דהתם ר"א שרי כיון דאפשר בפרנסה ורבי יהושע אסר דאיכא צער בע"ח. 4. הציל פת הדראה מציל פת נקיה ולא איפכא. 5. מצילין מיו"כ לשבת אבל לא משבת ליו"כ או ליו"ט או לשבת הבאה. 6. שכח פת בתנור מציל מזון ג' סעודות, ומוציא בסכין לא במרדה כיון דאפשר לשנות.

ג. כבוד שבת 1. לעולם ישכים אדם להוצאת שבת, שנאמר והכינו ומשמע לאלתר. 2. בשבת חייב לבצוע על שני ככרות שנאמר לחם משנה, ורב כהנא בצע על חדא שנאמר רק לקטו. 3. רבי זירא בצע רק בשבת פרוסה גדולה, לכן לא מיחזי כרעבנותא. 4. בצעו על ריפתא דעירובא, כיון שנעשתה בו כבר מצוה אחת.

ע"פ ק"ח

א. מספר הסעודות שחייבים לאכול בשבת, לת"ק שלש ולרבי חידקא ארבע, ופליגי דכתיב בפרשת המן ג' פעמים היום האם הלילה בכלל. והשמועות 1. נפלה דליקה בליל שבת מציל ג', לר"ח איירי שנפלה הדליקה אחר הסעודה, וכן בשחרית ובמנחה של שבת. 2. מר' יוסי מוכח דשרי לעולם שלש, תיובתא. 3. עני לא יטול מן התמחוי כשיש לו י"ד סעודות, להו"א לרבנן יאכל ביום סעודת מוצ"ש ולרב חידקא אף יאכל בלילה סעודת ע"ש, ולמסקנא אתי כר"ע שסובר עשה שבתך חול ואת תצטרך לבריות. 4. עני ששבת בעיר נותנין לו ג' סעודות, לר"ח איירי שיש עמו סעודה, ומלויס אותו עם סעודה.

ב. השכר על השבת 1. המקיים בשבת שלש סעודות ניצל מחבלי משיח, דין גהנום, וממלחמת גוג ומגוג. 2. המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים כיעקב שנאמר בו ופרצת, ניצל משעבוד גלויות בגז"ש במתי, ומקבל משאלות לבו בגז"ש עונג. 3. המשמר שבת כהלכתו, מוחלין לו על ע"ז כאנוש שנאמר אשרי אנוש שומר שבת מחללו. 4. אם היו שומרים שבת אחרי יציאת מצרים, לא שלטה בנו אומה ולשון. 5. אם משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין, שנאמר אשר ישמרו את שבתותי והביאותים.

ג. על מי ר' יוסי אמר יהי חלקי 1. אוכלי שלש סעודות בשבת. 2. גומרי הלל בכל יום והיינו פסוד"ז. 3. המתפללים עם דמדומי חמה. 4. מתי בחולי מעים. 5. מתי בדרך מצוה. 6. מכניסי שבת בטבריא ומוציאי שבת בצפורי. 7. מושיבי ביהמ"ד ולא המעמידים. 8. גבאי צדקה ולא עם המחלקים. 9. מי שחושדין אותו ואין בו.

ד. רבי יוסי 1. בעל ה' בעילות ושנה ונטע חמשה ארזים בישראל: ר' ישמעאל, ר' אלעזר, ר' חלפתא, ר' אבטילס, ור' מנחם וזהו ורדימס. 2. קרא לאשתו ביתי ולשורו שדי. 3. מימיו: לא הסתכל במילה, לרבי אף לא הכניס ידו תחת אבנטו. 4. לא ראו קורות ביתו אימרי חלוקו. 5. לא עבר על דברי חבריו, כגון לעלות לדוכן. 6. לא אמר דבר וחזר לאחוריו.

ה. תיתי לי 1. רב נחמן, שלש סעודות בשבת. 2. רב יהודה עיון תפילה. 3. ר"ה ברב יהושע, ד' אמות בגילוי הראש. 4. רב ששת, תפילין. 5. רב נחמן, ציצית. 6. רבה בציצית, ופעם נפסק החוט ועמד במקומו עד שתלאו. 7. אביי, עשה יו"ט לצורבא מרבנן שעשה סיום. 8. רבא, היפך בזכות צורבא מרבנן, ומר בר רב אשי פסל עצמו מלדון ת"ח.

ע"פ ק"ט

א. האמוראים בכבוד שבת 1. רבי חנינא מיעטף ויצא בע"ש, ואמר ונצא לקראת שבת המלכה. 2. ר' ינאי התלבש מע"ש ואמר בואי כלה. 3. רבה בר ר"נ הכין ג' סאין ריקין. 4. רבי אבא, קנה בשר ב"ג איסתרי מ"ג טבחים וזירז שיכינו. 5. רבי אבהו ישב על כסא שן ומושיף נורא. 6. רב ענן לבש בהכנות בגד שחור. 7. רב ספרא מחריק רישא. 8. רבא מלח דג שיבוטא. 9. רב הונא הדליק נרות. 10. רב פפא גדל פתילות. 11. רב חסדא פרים סילקא. 12. רבה ורב יוסף בקעו עצים. 13. רבי זירא הצית האור. 14.

ר"נ בר יצחק מכתף ונכנס ויצא.

ג. מעלת כבוד שבת 1. יוסף מוקיר שבי, השבת שילמה לו במרגלית של שכינו הגוי שמצא בבטן הדג. 2. זכות העשירים: בא"י מעשרות, בבבל שמכבדין את התורה, ובחז"ל שמכבדין את השבת. 3. בעה"ב בלודקיא שהיה לו שלחן זהב משוי ט"ז בנ"א, וזכה בזכות שהיה קצב ושמר את הבהמות הטובות לשבת. 4. ר"י בן חנניא אמר לקיסר שתבשיל של שבת ריחו נודף בזכות התבלין ששמו שבת, ומועיל רק למי ששמר את השבת. 5. יש לכבד אף את יו"כ שנאמר לקדוש ה' מכובד. 6. בשבת יש להקדים או לאחר את הסעודות. 7. המתפלל בליל שבת ואומר ויכולו, מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, ואפילו יחיד אומר, ומלאכי השרת מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו וסר עוונך. 8. שני מלאכי השרת מלוים לאדם מביכ"נ לביתו, ואם יש בביתו נר דלוק שלחן ערוך ומטה מוצעת מלאך טוב מברך שכן יהיה בשבת הבאה. ומלאך רע עונה בע"כ אמן. 9. יש לסדר שלחנו בליל שבת אפילו שצריך רק כזית, וכן במוצ"ש. 10. חמין ופת חמה במוצ"ש מלוגמא. 11. דליקה מצויה במקום שיש חילול שבת.

ג. מעלת הקדיש 1. העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כחו קורעין גזר דינו של שבעים שנה. 2. אפילו יש בו שמץ של ע"ז מוחלין לו בגז"ש פריעה. 3. העונה אמן בכל כחו פותחין שערי גן עדן. 4. אמן זהו אל מלך נאמן.

ד. מפני מה חרבה ירושלים 1. חלול שבת. 2. בטלו ק"ש שחרית וערבית. 3. בטלו תשב"ר. 4. לא התביישו זה מזה. 5. השוו קטן וגדול. 6. לא הוכיחו זה את זה כאילים. 7. ביזו ת"ח שאין רפואה למכתו. 8. פסקו מהם אנשי אמנה במשא ומתן אבל בד"ת היו.

ה. תינוקות של בית רבן 1. ירושלים חרבה בגלל שבטלו בה תשב"ר. 2. אל תגעו במשיחי אלו תשב"ר. 3. העולם מתקיים על הבל פיהם כיון שאין בו חטא. 4. אין מבטלין תשב"ר אפילו לבנין ביהמ"ק. 5. עיר שאין בה תשב"ר מחריבין או מחרימין אותה.

צדף קב

א. מה מצילין מן הדליקה 1. הכמות, שרי אפי' מאה ככרות בבת אחת או במקפל אם מציל לאותה חצר. 2. ג' סעודות שרי במקפל אף לחצר אחרת. 3. מצילין לחצר המעורבת, ולבן בתירא אף לשאינה מעורבת. 4. בבגדים, לת"ק מציל שיכול ללבוש, ולרבי יוסי רק י"ח בגדים שראוי ללבשן בבת אחת. ג. סוגי המצילין 1. חסיד לא נוטל כלל. 2. אחרים מעכבין לעצמם וזוכין מן ההפקר. 3. יר"ש מחזיר ועושה חשבון.

ג. סוגי כיבוי 1. לבן ננס מותר לפרוס עור של גדי ע"ג שידה שאחז בה האור כיון שמחרך, ואמרינן דטלית שאחז בה האור נותן מים בצד השני, ולברייתא אסור אלא רק פושט ומתכסה וכן ס"ת פושטו וקורא בו. 2. נר ע"ג טבלא אם שכח מנער, ובמניח אסור דהוי בסיס. 3. נר שאחורי הדלת פותח ונועל כדרכו ואם כבתה כבתה, ורב אסר להו"א כר"י שאוסר דבר שאינו מתכוון, ולמסקנא משום דהוי פסיק רישא. 4. פתיחת דלת כנגד המדורה וברוח מצויה, פליגי אי שרי או שאסור שמא יכבה.

ד. לרבנן עושים מחיצה בפני הדליקה בכלים אף שמת בקעין ומכבים, ורבי יוסי אוסר גרם כיבוי. והשמועות 1. לת"ק עושין מחיצה רק בכלי מתכת מלאים ולרבי יוסי אף כלי כפר שיחין, ותירץ להו"א איפוך מתני' ורבי יוסי קאמר לדבריהם דרבנן, ולמסקנא כולה ברייתא רבי יוסי. 2. מקשינן ממחיקת השם שכתוב על בשרו וצריך לטבול דרבי יוסי שרי ורבנן בעו גמי, ואמרינן דלרבי יוסי גרמא שרי אבל בשריפה אסור כיון דבהול. 3. לרבנן שרי גרמא ומצריכים גמי משום דאסור לעמוד ערום בפני השם, ודחי ה"נ לרבי יוסי ניחוש שישכח, אלא פלוגתיהו האם צריך לחזור אחרי גמי, ורבי יוסי לא מצריך דקסבר טבילה בזמנה מצוה, ולרבי יוסי בר יהודה אינה מצוה לכן סגי בטבילה אחרונה.

צדף קבא

א. דין הבא לכבות 1. אסור לומר לנכרי לכבות, אבל שרי לומר לו כל המכבה אינו מפסיד כיון שעושה על דעת עצמו. 2. אסור לתת לקטן לכבות כיון ששביתו עליה, להו"א ש"מ דקטן האוכל נבילות ב"ד מצווין להפרישו, ולמסקנא איירי בעושה לדעת אביו.

- ב. כופין קערה ע"ג נר שלא תאחו בקורה, ועל עקרב שלא תישך, ועל צואה של קטן. והמקרה בצואה 1. להו"א מפני הקטן, ודחי דמוכנת לכלבים וכן א"צ מוכן מאתמול. 2. למסקנא על צואת תרנגולין מפני קטן, ואיירי באשפה שבחצר, דאל"כ שרי לפנותה דהוי בגרף של רעי.
- ג. הריגת מזיקין 1. כופין קערה על עקרב שלא תישך, ור"י בן זכאי אמר חוששני מחטאת. 2. כל המזיקין נהרגין אם רצו אחריו, וחמשת המזיקין נהרגין אף בלא רצין. 3. פליגי אי שרי להרוג נחשים ועקרבים, או דאסור שהרי לא הורג את כולם. 4. נודמנו לו ונישופין בו, הרגן בידוע שנודמנו להרגן, ואם לא הרגן בידוע שנודמנו להרגו ונעשה לו נס. 5. לפי תומו שרי לדרוס על נחש ועקרב, וכן רוק.
- ד. שרי להנות בשבת ממעשה שנכרי עשה עבור עצמו, ולא כשעשה עבור ישראל. והצריכותא 1. הדליק נר, שגר לאחד נר למאה. 2. מילא מים, קמ"ל דלא גזרינן שיבא להרבות עבור ישראל. 3. לרדת בכבש, מייתי משום מעשה רב דר"ג וזקנים. 4. נכרי שליטת עשבים שרי לישראל לבא אחריו ובמכירו אסור, ור"ג הוי שלא בפניו, או משום נר למאה שרי אף בפניו. 5. נר במסיבה ומרחק, ברובא גוים שרי. ואם מחצה ישראל אסור וכ"ש ברובא ישראל.

הדן ענך כל כתבי ~ פרק יז כל הכלים

ע"פ קבב

- א. טלטול כלים ודלתות 1. כלים שנתפרקו בחול חשיבי מוכנין, וכ"ש נתפרקו בשבת דמוכנין אגב אביהם. 2. דלת של לול אין נוטלין ולא מחזירין, משום דמחובר בקרקע איכא בנין וסתירה. 3. דלת שידה אמרינן דנוטלין אבל לא מחזירין, ומקשינן אי יש בנין בכלים ה"נ סתירה. לאב"י יש בנין ואיירי בניטלו, ולרבא לעולם אין בנין בכלים אלא גזירה שמא יתקע.
- ב. שרי ליטול לצורך גופו 1. קרדום לדבילה. 2. מגירה לגבינה. 3. מגריפה לגרוגרות. 4. רחת ומלגו לתת לקטן. 5. כוש לתחוב, לכו"ע בפגה שמקצתה מגולה, ופליגי במכוסה לגמרי. 6. מחט של יד ליטול קוץ. 7. מחט של סקאין לפתוח בה דלת.
- ג. נוטל קורנס לאגוזין, ומפרשינן באיזה קורנס איירי 1. לרב יהודה של אגוזין, וקשיא מרחת ומלגו. 2. לרבה של נפחין, דקסבר דשרי כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו, מלבד מוקצה מחמת חסרון כיס. 3. לר"ח בר אבא של זהבים. 4. לרב שמן בר אבא גם של בשמים ואפילו דקפיד עליהו שרי.

שאלות לחזרה ושינון

א דף קטז

א. האמוראים בכבוד שבת (14)	א. מדוע יש סימניות בפרשת ויהי בנסוע (2)
ב. מעלת כבוד שבת (11)	ב. השמועות האם מצילין גליונות מהדליקה (4)
ג. מעלת הקדיש והאמן (4)	ג. ספרי מינין (3)
ד. מפני מה חרבה ירושלים (8)	ד. המח' בקריאה בספרי כתובים בשבת, ובמאי פליגי (3)
ה. תינוקות של בית רבן (5)	ה. הפשטת קרבן פסח כשחל ערב פסח בשבת (2)
א דף קב	ו. הראיה מהצלת תיק הספר להפשטת קרבן פסח (4)
א. מה מצילין מן הדליקה (4)	א דף קיז
ב. סוגי האנשים שמצילים (3)	א. המח' בהצלת ס"ת, ומה נקרא מבוי מפולש (3)
ג. סוגי הכיבוי (4)	ב. הצלה בדליקה (6)
ד. המחלוקת בגרם כיבוי, והשמועות (3)	ג. כבוד שבת (4)
א דף קבא	א דף קיח
א. דין הבא לכבות (2)	א. המח' כמה סעודות אוכל בשבת ומנין, והשמועות (4)
ב. כפיית קערה, והמקרה בצואה (2)	ב. השכר על השבת (5)
ג. הריגת מזיקין (5)	ג. על מי אמר רבי יוסי יהי חלקי (9)
ד. ההיתר להנות ממעשה נכרי לעצמו, וצריכא (3)	ד. המעשים ברבי יוסי (5)
הדרן!	ה. האמוראים שאמרו תיתי לי (8)
פרק שבע עשר- כל הכלים	א דף קיט
א דף קבב	

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות	בבא קמא	ברכות עם מחודדין בפ"ך.
חולין	בבא מציעא	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים	בבא בתרא א-ב	עירובין
ערכין-תמורה	סנהדרין א-ב עם "יש סדר"	סוכה
כריתות-מעילה	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	מכות שבועות	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומני'	עבודה זרה הוריות עם	גיטין
	מחודדין בפ"ך	קידושין - עם תורתך שעשועי,
	זבחים	סימני הדף, ותוספתא

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חודים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתר
קיצור אלשין איכה
 בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי זון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~17~

המערכת

הופיע בס"ד מסכת יבמות! ובקרוב מס' כתובות.